

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף קה of סנהדרין
Some of the topics we will learn about include.

ארבעה הדיוטות
אין להן חלק לעולם הבא
The following four commoners will not receive a portion
in the world to come
בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי

The reasons of the name בעור בן בעור.

The Machlokes regarding
אומות העולם לעולם הבא
Whether non-Jews who are righteous will receive a
portion in the עולם הבא.

The Gemara discusses several features of בלעם הרשע

שהיה יודע לכוון אותה שעה שהקב"ה כועס בה
בלעם was able to calculate the exact moment of Hashem's
anger.

לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמן
שמתוך שלא לשמן בא לשמן
A person should always learn Torah and perform
Mitzvos, even when he has ulterior motives, because he
will eventually come to have the proper intentions לשם
שמים.

B The Machlokes in the Pasuk

וישם דבר בפי בלעם
רבי אלעזר אומר
מלאך
An angel prevented בלעם from cursing the Yidden.

רבי יונתן אמר
חכה
A hook in בלעם's mouth prevented him from cursing the
Yidden

מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו
We can derive from בלעם's blessings, his opposite
intentions to curse them.

כולם חזרו לקללה
חוץ מבתי כנסיות ומבתי מדרשות
All these blessings eventually reverted to בלעם's original
intentions as a curse, aside for the first blessing which
remained.

A

ארבעה הדיוטות
אין להן חלק לעולם הבא
בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי

בלעם בן בעור

אומות העולם לעולם הבא

בלעם הרשע

שהיה יודע לכוון אותה שעה
שהקב"ה כועס בה

לעולם יעסוק אדם
בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמן
שמתוך שלא לשמן בא לשמן

B

וישם דבר בפי בלעם

רבי אלעזר אומר
מלאך
רבי יונתן אומר
חכה

מברכתו של אותו רשע
אתה למד מה היה בלבו

כולם חזרו לקללה
חוץ מבתי כנסיות
ומבתי מדרשות

1 So, let's review ...

The Gemara continues to explain the Mishnah at the beginning of the Perek:

ארבעה הדייטות

אין להן חלק לעולם הבא

The following four commoners have no portion in the world to come:

בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי

The Gemara elaborates on the Pesukim regarding בלעם בן בעור :

He was called בלעם because

בלא עם

עולם הבא He will not be together with the Yidden in

Or, because

שבלה עם

He caused destruction to the Yidden through his wicked plan.

בן בעור

The Braisa explains that בלעם's father had the following three names

הוא בעור

הוא כושן רשעתיים

הוא לבן הארמי

He was called

בעור

שבא על בעיר

Because בלעם had relations with his donkey.

He was called

כושן רשעתיים

דעבד שתי רשעיות בישראל

Because he committed two crimes against the Yidden.

אחת בימי יעקב ואחת בימי שפוט השופטים

Once when he, לבן, ran after אבינו יעקב and attempted to eliminate him, and once later after the death of נון, יהושע בן נון, he attacked the Yidden

ומה שמו

לבן הארמי שמו

And his actual name was לבן ארמי.

1

משנה

ארבעה הדייטות
אין להן חלק לעולם הבא

The following four commoners
have no portion in the world to come:

בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי

בלעם בן בעור

בלעם's father had 3 names

בעור

כושן רשעתיים
לבן הארמי

בלא עם

He will not be together
with the Yidden in עולם הבא.

Or, because

שבלה עם

He caused destruction
to the Yidden through his
wicked plan.

1

בעור

שבא על בעיר

Because בלעם had relations with his donkey.

2

כושן רשעתיים

דעבד שתי רשעיות בישראל

Because he committed two crimes against the Yidden.

אחת בימי יעקב - ואחת בימי שפוט השופטים

יעקב אבינו, לבן, ran after
and attempted to eliminate him,

and once later after the death of נון,
יהושע בן נון, he attacked the Yidden

3

ומה שמו

לבן הארמי שמו

And his actual name was לבן ארמי.

2 The Gemara asks that the Mishnah implies בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא אחריני אתו
 Only בלעם, who was wicked, will not receive a portion in עולם הבא, but non-Jews who are righteous will receive a portion in עולם הבא, and the Mishnah is the opinion of רבי יהושע in the Machlokes regarding the following Pasuk ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים

רבי אליעזר explains ישובו רשעים לשאולה אלו פושעי ישראל
 The first part of the Pasuk refers to Jews who are wicked, who will go to גיהנם and not receive a portion in עולם הבא. They are compared to כל גוים שכחי אלהים אלו פושעי עובדי כוכבים
 The second part of the Pasuk refers to all non-Jews, who go to גיהנם and do not receive a portion in עולם הבא.

רבי יהושע says that second part is an explanation of the first part; ישובו רשעים לשאולה מאן נינהו כל גוים שכחי אלהים
 The Pasuk teaches that non-Jews who are wicked will go to גיהנם and do not receive a portion in עולם הבא, but all other non-Jews do receive a portion in עולם הבא.

2

בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא אחריני אתו
 Only בלעם, who was wicked, will not receive a portion in עולם הבא, but non-Jews who are righteous will receive a portion in עולם הבא,
 And the Mishnah is the opinion of רבי יהושע in the Machlokes regarding the following Pasuk

<p>רבי יהושע</p> <p>ישובו רשעים לשאולה מאן נינהו כל גוים שכחי אלהים Non-Jews who are wicked will go to גיהנם and do not receive a portion in עולם הבא, but all other non-Jews do receive a portion in עולם הבא.</p>	<p>יישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים</p>	<p>רבי אליעזר</p> <p>אלו פושעי ישראל יהינם and do not receive a portion in עולם הבא. אלו פושעי עובדי כוכבים Non-Jews, who go to גיהנם and do not receive a portion in עולם הבא.</p>
--	---	--

3 The Pesukim of בלעם continue as follows:
 וילכו זקני מואב וזקני מדין
 The elders of both מואב and מדין went to בלעם.
 The Braisa explains
 מדין ומואב לא היה להם שלום מעולם
 The two nations of מדין and מואב were enemies of old, but
 they made peace and joined forces to defeat the Yidden.

The Pasuk however concludes
 וישבו שרי מואב עם בלעם
 Only the elders of מואב returned with בלעם, but not the
 elders of מדין, because when בלעם had told them
 לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר
 Remain overnight and I will relay Hashem's response
 whether I am permitted to join you;
 The זקני מדין said
 כלום יש אב ששונא את בנו
 No father hates his son, and Hashem will certainly not
 permit בלעם to curse the Yidden, as Hashem then told בלעם
 לא תלך עמהם

But even so, later Hashem told בלעם
 קום לך אתם
 Because
 חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני
 The audacity of בלעם helped him get permission.
 =====

3

וילכו זקני מואב וזקני מדין
 The elders of both מואב and מדין went to בלעם.

The Braisa explains
מדין ומואב
לא היה להם שלום מעולם
 The two nations of מדין and מואב were enemies of old,
 but made peace and joined forces to defeat the Yidden.

The Pasuk however concludes
וישב שרי מואב עם בלעם
 Only the elders of מואב returned with בלעם,
 but not the elders of מדין,
because when אלעזר had told them
לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר
 Remain overnight and I will relay Hashem's response
 whether I am permitted to join you;

The זקני מדין said
כלום יש אב ששונא את בנו
 No father hates his son,
 and Hashem will certainly not permit בלעם
 to curse the Yidden,
as Hashem then told אלעזר
לא תלך עמהם
 But even so, later Hashem told אלעזר
קום לך אתם
Because
חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני
 The audacity of בלעם helped him get permission.

4 After discussing several features of הבלעם הרשע, the Gemara explains the Pasuk ויודע דעת עליין

שהיה יודע לכוון אותה שעה שהקב"ה כועס בה
 שלא כעסתי כל אותן הימים בימי בלעם הרשע
 was able to calculate the exact moment of Hashem's
 anger.
 As the Pasuk in מיכה states
 'למען דעת צדקות ה'

Hashem told the Yidden
 דעו נא כמה צדקות עשיתי עמכם
 שלא כעסתי כל אותן הימים בימי בלעם הרשע
 You should recognize my goodness to you that I did not
 become angry in the times of בלעם, because
 שאילמלא כעסתי כל אותן הימים
 לא נשתייר משונאיהן של ישראל שריד ופליט
 Had I become angered, בלעם's curse would have taken
 effect and destroyed all the Yidden.

The Gemara elaborates on
 שעה שהקב"ה כועס בה

וכמה זעמו רגע
 The כעס lasts for one second

אימת רתח
 בתלת שעי קמייתא
 כי חוורא כרבלתא דתרנגולא
 And the כעס occurs after the first three hours of the day,
 when the rooster's crown become completely white,
 because
 בשעה שהחמה זורחת
 והמלכים מניחין כתריהן על ראשיהן
 ומשתחוים לחמה
 This is the time that non-Jewish kings rise and don their
 crowns and bow to the sun.
 =====

4 ויודע דעת עליין
 שהיה יודע לכוון אותה שעה
 שהקב"ה כועס בה
 בלעם was able to calculate the exact moment
 of Hashem's anger.

As the Pasuk in מיכה states

למען דעת צדקות ה'

Hashem told the Yidden

דעו נא כמה צדקות עשיתי עמכם
 שלא כעסתי כל אותן הימים
 בימי בלעם הרשע

You should recognize my goodness to you
 that I did not become angry in the times of בלעם,

שאילמלא כעסתי כל אותן הימים
 לא נשתייר משונאיהן של ישראל
 שריד ופליט

Had I become angered, בלעם's curse would have taken
 effect and destroyed all the Yidden.

The Gemara elaborates on

שעה שהקב"ה כועס בה

וכמה זעמו – רגע

The כעס lasts for one second

אימת רתח

בתלת שעי קמייתא
 כי חוורא כרבלתא דתרנגולא

And the כעס occurs after the first three hours of the day,
 when the rooster's crown become completely white.

because

בשעה שהחמה זורחת
 והמלכים מניחין כתריהן על ראשיהן
 ומשתחוים לחמה

This is the time that non-Jewish kings rise and
 don their crowns and bow to the sun.

5 The Gemara continues to discuss the Pesukim of בלעם: ויקם בלעם בבקר ויזכור את אתונו

תנא משום רבי שמעון בן אלעזר
אהבה מבטלת שורה של גדולה
מאברהם
שנאה מבטלת שורה של גדולה
מבלעם

Love and Hate can cause a noble person to perform an unfitting task. As we see; עקידת יצחק because he loved Hashem.

And Blame saddled his own donkey to go and curse the Yidden, because he hated them.

=====

5 ויקם בלעם בבקר ויזכור את אתונו

תנא משום רבי שמעון בן אלעזר

**שנאה
מבטלת שורה
של גדולה
מבלעם**

And Blame saddled his own donkey to go curse the Yidden, because he hated them.

**אהבה
מבטלת שורה
של גדולה
מאברהם**

saddled his own donkey to go to עקידת יצחק, because he loved Hashem.

6 רב יהודה אמר רב says לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמן

שמתוך שלא לשמן בא לשמן

A person should always learn Torah and perform Mitzvos, even when he has ulterior motives, because he will eventually come to have the right intentions לשם שמים. As we see

שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק זכה ויצאה ממנו רות

brought Korbanos with the intention of harming Klal Yisroel, and he was nevertheless rewarded with a descendant such as the צדיקת Ruth.

The Pasuk states

וישם דבר בפי בלעם

And there's a Machlokes

רבי אלעזר אומר

מלאך

An angel prevented בלעם from cursing the Yidden.

רבי יונתן אמר

חכה

A hook in בלעם's mouth prevented him from cursing the Yidden.

6 לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמן שמתוך שלא לשמן בא לשמן

A person should learn Torah and perform Mitzvos, even when he has ulterior motives, because he will eventually come to have the right intentions לשם שמים.

As we see

שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק זכה ויצאה ממנו רות

brought Korbanos with the intention of harming Klal Yisroel, and he was nevertheless rewarded with a descendant such as the צדיקת Ruth.

The Pasuk states

וישם דבר בפי בלעם

רבי יונתן אמר
חכה

A hook in בלעם's mouth prevented him from cursing the Yidden.

רבי אלעזר אומר
מלאך

An angel prevented בלעם from cursing the Yidden.

7 מנהררין דף קה says רבי יוחנן מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו From בלעם's blessings, we can derive his opposite intentions to curse them, as follows:

1. ביקש לומר שלא יהו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות מה טובו אהליך יעקב wanted the Yidden not to have any places to Daven and learn Torah. Therefore, he was compelled to speak about the greatness of these places.
2. לא תשרה שכינה עליהם ומשכנותיך ישראל wanted the Yidden not to rest among the Yidden. Therefore, he was compelled to bless them with the reverse.
3. לא תהא מלכותן נמשכת כנחלים נטיו wanted the reign of the Jewish kings to be short. Therefore, he was compelled to bless them that their reign will be extensive like rivers.
4. לא יהא להם זיתים וכרמים כגנות עלי נהר wanted the Yidden not to own any olive trees and grapevines. Therefore, he was compelled to bless them with orchards along the river banks.
5. לא יהא ריחן נודף 'כאהלים נטע ה' wanted the Yidden not to perform any Mitzvos through which they receive a good aroma. Therefore, he was compelled to bless them with the reverse.

7 *כפי יוחנן*
מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו
 From בלעם's blessings, we can derive his opposite intentions to curse them, as follows:

1

ביקש לומר

שלא יהו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות מה טובו אהליך יעקב

wanted the Yidden not to have any places to Daven and learn Torah. Therefore, he was compelled to speak about the greatness of these places.

2

לא תשרה שכינה עליהם ומשכנותיך ישראל

wanted the Yidden not to rest among the Yidden. Therefore, he was compelled to bless them with the reverse.

3

לא תהא מלכותן נמשכת כנחלים נטיו

wanted the reign of the Jewish kings to be short. Therefore, he was compelled to bless them that their reign will be extensive like rivers.

4

לא יהא להם זיתים וכרמים כגנות עלי נהר

wanted the Yidden not to own any olive trees and grapevines. Therefore, he was compelled to bless them with orchards along the river banks.

5

לא יהא ריחן נודף כאהלים נטע ה'

wanted the Yidden not to perform any Mitzvos through which they receive a good aroma. Therefore, he was compelled to bless them with the reverse.

8

6. לא יהיו להם מלכים בעלי קומה כארזים עלי מים
 wanted the Yidden not to have kings of stature.
 Therefore, he was compelled to bless them symbolically with tall cedars.

7. לא יהיה להם מלך בן מלך יזל מים מדליו
 wanted the Yidden to have kings who are not succeeded by their sons. Therefore, he was compelled to bless them symbolically with flowing water.

8. לא תהא מלכותן שולטת באומות וזרעו במים רבים
 wanted the Yidden to have kings who do not dominate the other nations. Therefore, he was compelled to bless them with the reverse.

9. לא תהא עזה מלכותן וירם מאגג מלכו
 wanted the Yidden to have weak kings. Therefore, he was forced to bless them with kings greater than Agog.

10. לא תהא אימת מלכותן ותנשא מלכותו
 wanted the Yidden to have kings who are not feared, Therefore, he was forced to bless them with the reverse.

8

6
**לא יהיו להם מלכים בעלי קומה
 כארזים עלי מים**

*wanted the Yidden not to have kings of stature.
 Therefore, he was compelled to bless them symbolically with tall cedars.*

7
**לא יהיה להם מלך בן מלך
 יזל מים מדליו**

*wanted the Yidden to have kings who are not succeeded by their sons.
 Therefore, he was compelled to bless them symbolically with flowing water.*

8
**לא תהא מלכותן שולטת באומות
 וזרעו במים רבים**

*wanted the Yidden to have kings who do not dominate the other nations.
 Therefore, he was compelled to bless them with the reverse.*

9
**לא תהא עזה מלכותן
 וירם מאגג מלכו**

*wanted the Yidden to have weak kings.
 Therefore, he was forced to bless them with kings greater than Agog.*

10
**לא תהא אימת מלכותן
 ותנשא מלכותו**

*wanted the Yidden to have kings who are not feared,
 Therefore, he was forced to bless them with the reverse.*

9 כולם חזרו לקללה
 חוץ מבתי כנסיות ומבתי מדרשות
 All these blessings eventually reverted to בלעם's original intentions as a curse, aside for the first blessing which remained a blessing, as the Pasuk states
 ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה
 כי אהבך ה' אלהיך

קללה
 ולא קללות
 The Pasuk is in the singular, to teach that only one קללה was changed but not the others.

9 כולם חזרו לקללה
 חוץ מבתי כנסיות ומבתי מדרשות
 All these blessings eventually reverted to בלעם's original intentions as a curse, aside for the first blessing which remained a blessing

as the Pasuk states

ויהפוך ה' אלהיך לך
 את הקללה לברכה
 כי אהבך ה' אלהיך
 "קללה" – ולא קללות

The Pasuk is in the singular, to teach that only one קללה was changed but not the others.